

UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
FACULTATEA DE SOCIOLOGIE SI PSIHOLOGIE
DEPARTAMENTUL DE PSIHOLOGIE

Avizat,
Prorector Strategie Academică
Conf. univ. dr. Irina MACSINGA

Se aprobă,
ÎN ȘEDINȚA DE SENAT
din data de 24.03.2016

Președinte Senat UVT,
Prof. univ. dr. Viorel Negru

Avizat DECIDFR,
Conf. univ. dr. Viorel NEGRUȚ

RAPORT DE AUTOEVALUARE

A PROGRAMULUI POSTUNIVERSITAR DE FORMARE ȘI DEZVOLTARE PROFESIONALĂ CONTINUĂ

Psihologie Judiciară

Timișoara, 2016

UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
FACULTATEA DE SOCIOLOGIE ȘI PSIHOLOGIE
DEPARTAMENTUL DE PSIHOLOGIE

CERERE DE ÎNFIINȚARE A PROGRAMULUI POSTUNIVERSITAR DE FORMARE ȘI DEZVOLTARE PROFESIONALĂ
CONTINUĂ:

Psihologie Judiciară

1. Expunere de motive

Departamentul de Psihologie, din cadrul Facultății de Sociologie și Psihologie a Universității de Vest din Timișoara organizează în conformitate cu prevederile legilor actuale, un **program postuniversitar de formare și dezvoltare profesională continuă** în domeniul strategiilor de abordare a fenomenului delincvențional și impactului acestuia asupra persoanelor afectate în mod direct sau indirect de către acesta. **Acest program postuniversitar de formare și dezvoltare profesională continuă** se va intitula: „**Psihologie Judiciară**” și va avea durată de 410 de ore.

Programul se organizează având la bază **Legea Educației Naționale** (Legea 1/2011, Art. 171, Art. 173, Art. 288), **Ordinul MCTS nr. 3163/01.02.2012** - privind METODOLOGIA CADRU de organizare și funcționare a PROGRAMELOR POSTUNIVERSITARE DE FORMARE ȘI DEZVOLTARE PROFESIONALĂ CONTINUĂ, **Ordinul MCTS nr. 5370/21.08.2012** pentru aprobarea Modelului CERTIFICATULUI DE ATESTARE A COMPETENȚELOR PROFESIONALE și a SUPLIMENTULUI DESCRIPTIV (**Publicat în M.O. nr. 618 / 28.08.2012**).

Programul adoptă Modelul de referință a PLANULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT pentru PROGRAMELE POSTUNIVERSITARE DE FORMARE ȘI DEZVOLTARE PROFESIONALĂ CONTINUĂ, propusă de MEN

În conformitate cu aceste prevederi, în Legea 1/2011, în Art. 171, se menționează:

”Programele postuniversitare sunt: ... b). programe postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă. În Legea 1/2011, Art. 173, sunt prevăzute următoarele: ”(1) Pot organiza programe postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă toate acele instituții de învățământ superior care au acreditate cel puțin programe de studii universitare de licență în domeniul științific respectiv; (2) Programele postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă se desfășoară pe baza unui regulament propriu de organizare și desfășurare, aprobat de senatul universitar și cu respectarea reglementărilor în vigoare; (3) Programele postuniversitare pot utiliza ECTS SECT și se finalizează cu un examen de certificare a competențelor profesionale asimilate de cursant pe parcursul programului; (4) Programele postuniversitare se pot organiza în regim de taxă sau cu finanțare din alte surse; (5) Au dreptul să participe la studii postuniversitare absolvenții care au cel puțin studii universitare cu diplomă de licență sau echivalentă; (6) La finalizarea programelor postuniversitare de formare și dezvoltare profesională, instituția organizatoare

eliberează un certificat de atestare a competențelor profesionale specifice programului”.

Prin dezideratul de explicare a conduitelor individuale în contexte specifice, psihologia ca știință și activitatea specialiștilor din domeniu sprijină formarea unei imagini comprehensive pentru alte științe din domeniul socio-umanist. În acest fel, ”Psihologia judiciară reprezintă ramura psihologiei aplicată în domeniul dreptului” (Mira y Lopez, 2007, p. 23). Rațiunea pentru care se propune dezvoltarea și aprofundarea acestei discipline, după cum afirma T.Butoi (2011, p.20) este legată de faptul că raporturile de drept au evoluat din raporturile interumane naturale din societate generate de manifestarea stărilor afective, motivaționale, voliționale ale indivizilor.

Chiar dacă oferă o imagine de ansamblu, comprehensivă asupra realității fenomenelor psihice care conturează conduitele rezultate din conformarea la normele sociale, încălcarea sau aplicarea acestora, psihologia judiciară are un domeniu de acțiune conturat, distinct de profesiile din domeniul dreptului. Domeniile de aplicare ale psihologiei judiciare, așa cum menționa Mira y Lopez (2007, p. 23), sunt reprezentate de: psihologia martorului, obținerea clarității infracțiunii (mărturisire cu probe), înțelegerea infracțiunii (descoperirea motivației psihologice a acesteia), raportul legal pe marginea infracțiunii, recuperarea morală a infractorului și igiena mintală, cu referire la evitarea intrării infractorului în conflict cu normele sociale.

Interesul pentru înțelegerea fenomenelor psihologice care conduc spre sau rezultă din contextul aplicării raporturilor de drept în societate este în creștere. Raporturile de drept au menirea de a crește sentimentul de siguranță în cadrul social, însă simpla aplicare a acestora nu duce automat la manifestarea conduitelor pro-sociale. Înțelegerea manierei de acțiune în diferite contexte sociale, a determinanților psihologici ai conduitei și educarea în sensul dezvoltării conduitelor pro-sociale aparține specialiștilor în domeniul psihologiei judiciare.

Din perspectiva igienei mentale raportată la domeniul psihologiei judiciare un aspect relevant este reprezentat de prevenție în sensul preîntâmpinării situațiilor de vulnerabilitate victimală pentru membrii societății în general, dar și a celor de recidivă pentru persoanele care au ispășit o pedeapsă. Capacitatea de anticipare și evitare a unor situații vulnerabile din perspectiva victimei este relevantă pentru determinarea stării de bine psihologic al individului. Din acest punct de vedere, este importantă intervenției specialiștilor care să ofere suport pentru dezvoltarea conduitelor pro-sociale.

Un ultim aspect important care justifică interesul absolvenților și necesitatea specializării este pregătirea pentru asistarea persoanelor aflate fie în situații victimale, fie de martori ai unor infracțiuni, fie în contexte de privare de libertate. Analiza coordonatelor psihologice relevante în starea de fapt, evidențierea aspectelor care necesită intervenție și conturarea unor elemente referitoare la intervenție reprezintă un argumente importante de suport

pentru atingerea confortului psihologic necesar bunei funcționări sociale pentru persoanele în cauză.

Specializarea postuniversitară în domeniul psihologiei judiciare intenționează să pregătească specialiști care să contribuie la explicarea fenomenelor psihologice care apar în contextul aplicării raporturilor de drept, analiza determinantilor psihologici ai conduitelor infracționale și a manifestărilor specifice individuale, cum este specificul mărturiei în context judiciar și educarea în sensul dezvoltării conduitelor pro-sociale și evitării conduitelor antisociale.

Programul "Psihologie Judiciară" va avea durata de două semestre, 410 de ore.

Programul postuniversitar se încheie cu susținerea unui examen final, compus dintr-o lucrare practică și portofoliu de documente relevante. Absolvenții programului primesc Certificat de atestare a competențelor, conferind cursanților 40 credite recunoscute de către Ministerul Educației Naționale.

2. Date generale

Numele programului	Psihologie judiciară
Tipul programului	Curs postuniversitar de specializare în domeniul psihologiei judiciare
Perioada de implementare	2 semestre
Locație de desfășurare	Sediul UVT, Departamentul Psihologie, sala 330
Cui se adresează	Tuturor absolvenților de învățământ superior care au absolvit specializări din domeniul psihologiei, sociologiei, științelor educației, dreptului, administrației, jurnalismului.

3. Descrierea programului

Programul postuniversitar *Psihologie Judiciară* urmărește dezvoltarea competențelor de explicarea fenomenelor psihologice care apar în contextul aplicării raporturilor de drept, analiza determinantilor psihologici ai conduitelor infracționale și a manifestărilor specifice individuale, cum este specificul mărturiei în context judiciar și educarea în sensul dezvoltării conduitelor pro-sociale și evitării conduitelor antisociale.

3.1. Misiunea programului și obiectivele strategice

Formarea profesională continuă este considerată drept una dintre competențele cheie în profesiile didactice, conform standardelor RNCIS. Cursul se adresează absolvenților de psihologie, sociologie, asistență socială, științele educației și ca specializări conexe dreptului

și jurnalismului care au absolvit facultatea și psihologilor, sociologilor, pedagogilor, asistenților sociali care activează în organizații de profil.

Misiunea cursului este de a facilita formarea de competențe în domeniul gestionării situațiilor sociale și a reacțiilor individuale legate de aplicarea raporturilor de drept în societate, să explice rolul și expertiza psihologului ca parte a echipelor interdisciplinare în abordarea fenomenelor infracționale și de suport în dezvoltarea comportamentelor prosoziale și reintegrarea socială a persoanelor care au ispășit sentința.

Obiectivele strategice sunt:

1. Susținerea dezvoltării intelectuale a studenților prin oferirea de informații din abordările teoretice și din cercetarea de actualitate în domeniul psihologiei judiciare;
2. Dezvoltarea abilităților de gândire critică și centrată pe rezolvarea de probleme care pot fi aplicate într-o varietate de domenii.
3. Formarea unor competențe de rezolvarea situațiilor-problemă, pe baza analizei multiple și a evaluării soluțiilor și/sau a alternativelor, evitând scenariile stereotipe
4. Formarea abilităților transferabile pentru a dezvoltarea carierei în domeniul psihologiei

3.2. Beneficii pentru cursanți

- *Recunoașterea și certificarea competențelor în domeniul Psihologiei Judiciare.*
- *Interacțiunea cursanților, atât cu specialiști din mediul academic, cât și cu profesioniști din domeniul Dreptului, Poliției, Penitenciarului.*

3.3. Structura și modul de organizare

Cursul se va desfășura cu grupe de cursanți de 20-25 de persoane. Cursanții sunt absolvenți de studii superioare, indiferent de calificarea inițială. Admiterea la cursul postuniversitar se face pe bază de dosar de înscriere, în limita locurilor anunțate. Durata standard a cursului este de 410 de ore, în regim cu taxă.

Cursurile au loc la sediul Facultății de Sociologie și Psihologie și în cazul practicii în spațiile partenerilor.

Pentru fiecare disciplină, cursantul va completa sarcini specifice și va fi evaluat de către titularul cursului și de către specialistul practician. Nota va reflecta atât modul în care cursantul stăpânește conceptele teoretice specifice cursului, cât și nivelul abilităților practice dobândite, aplicate în contexte specifice.

Cuantumul taxei va fi stabilit înaintea începerii cursului, în funcție de costurile de școlarizare estimate pentru un student bugetat și de prețurile practicate pe piața de formare

profesională pentru cursuri similare ca durată, calificare și complexitate. Veniturile se vor constitui în venituri proprii și vor fi utilizate în conformitate cu dispozițiile legale.

3.4. Baza materială

În derularea cursului se vor folosi resursele Departamentului de Psihologie. Resursele minimale sunt:

1. *Laptop cu conexiune de internet*
2. *Videoproiector*
3. *Materiale de curs tipărite și/sau în format electronic*
4. *Platformă electronică*

3.5. Conținutul procesului de învățământ

Procesul de învățământ este derulat de către specialiști din cadrul FSP, Departamentul de Psihologie, din cadrul Facultății de Drept și de către asociați specialiști din domeniu, practicieni din Inspectoratul de Poliție al Județului Timiș, Penitenciarul Timișoara, Centrul de reeducare minori Buziaș.

Cadrele didactice din cadrul Facultății de Sociologie și Psihologie și asociații sunt:

Cadrul didactic	Calificare
Lector univ. dr. Roxana Toma	Psiholog principal în psihologie educațională. Doctor în Psihologie, Studii postuniversitare în Psihologie Comunitară, Licență în Psihologie, Licență în Științe Politice și ale comunicării
Conf. univ. dr. Delia Vîrgă	Doctor în Psihologie, Licența în Psihologie Psiholog principal, cu drept de supervizare, în Psihologia muncii și organizațională; Psihologie aplicată în servicii
Conf. univ. dr. Corina Ilin	Doctor în Psihologie, Licența în Psihologie
Conf. univ. dr. Raluca Bercea	Doctor în Drept, Studii aprofundate în drept, Licența în Drept
Prof. univ. dr. Alin Sava	Licență în psihologie Doctorat în psihologie Psiholog autonom în psihologie clinică
Lector univ. dr. Mugur Ciumăgeanu	Doctor în Psihologie și Psihiatrie, Licența în Psihologie Specializare în Consiliere psihologică și Psihoterapie, Psiholog principal în psihologie clinică și psihoterapie
Psiholog Claudia Mosoarca	Licența în Drept, Licența în Psihologie Studii postuniversitare în Psihologie Comunitară Expert criminalistică, comisar șef de poliție
Psiholog Delia Borza	Licență în Psihologie Studii postuniversitare în Psihologie clinică și psihoterapie Psiholog principal în Psihologie aplicată în domeniul securității naționale Psiholog principal în Psihologie aplicată în domeniul securității

	naționale, Psiholog principal în psihologie clinică și psihoterapie
Psiholog Florin Șerpe	Licență în Psihologie, Master în Servicii de reintegrare socială și supraveghere a infractorilor Psiholog principal în Psihologie aplicată în domeniul securității naționale
Psiholog Dăboveanu Mihaela	Licență în Psihologie Specialist criminalist în poligraf Psiholog specialist în domeniul Psihologiei Judiciare
Psiholog Andreea Szasz	Licență în Psihologie și Drept Psiholog specialist în psihologia aplicată în securitatea națională
Psiholog Rodica Pantelie	Licență în Psihologie, Doctorand în Psihologie Specializare în Consiliere psihologică și Psihoterapie

Activitățile didactice se vor realiza prin: cursuri teoretice, seminarii aplicative și lucrări practice. Cursurile teoretice vor propune abordări specifice domeniului și informații științifice de actualitate. Seminariile vizează formarea și exersarea de noi abilități, iar în cazul demersurilor aplicative vor fi realizate și lucrări practice de analiză și decodificare prin prisma dimensiunilor psihologice a unor situații concrete din mediul judiciar astfel încât cursanții să intre în contact cu realitatea mediului judiciar.

Absolvenții pot activa într-o serie de contexte și cu o serie de clienți – delincvenți, victime, poliție și probațiune. Astfel, ei vor putea obține o specializare în plus în cazul în care lucrează ca psiholog în poliție, furnizor de servicii de tratament pentru delincvenți, în cadrul serviciilor care tratează victimele și în departamentele de probațiune. De asemenea, pot lucra în centrele de asistență pentru delinvenții juvenili, în cadrul serviciilor sociale și legale din administrația publică, departamente guvernamentale, în echipe interdisciplinare la spitalele de psihiatrie care asigură internarea delincvenților care nu au discernământ deoarece suferă de boli psihice.

De asemenea, ei pot lucra în cadrul unor organizații nonguvernamentale de profil. Această specializare le este utilă ca și complementară și jurnaliștilor de investigație, scriitori interesați de domeniu.

Evaluarea finală cuprinde o probă practică și evaluarea unui portofoliu cu activități specifice fiecărui curs.

3.6. ÎNSCRIEREA CURSANȚILOR

Condiții de înscriere:

- Absolvent al studiilor de licență (indiferent de profil);

Dosarul de înscriere va cuprinde următoarele documente:

- Fișă de înscriere eliberată de facultate;
- Copie legalizată după diploma de licență;
- Foaie matricolă;

- Copie legalizată după certificatul de naștere/buletin de identitate;
- Copie legalizată a certificatului de căsătorie sau a documentului care atestă schimbarea numelui inițial de familie;
- 2 fotografii color (3x4)
- Chitanță de achitare a taxei de înscriere;

La depunerea dosarului, cursantul va plăti taxa de înmatriculare în valoare de **100 RON**.

3.7. FINALIZAREA CURSULUI

Verificarea finală a cunoștințelor se va realiza în cadrul unui **examen de certificare a competențelor**.

Se acordă un certificat de atestare a competențelor avizat de **Ministerul Educației Naționale**.

1. Concluzii

Aplicarea normelor de drept determină o serie de fenomene psiho-sociale care trebuie gestionate cât mai eficient. În vederea realizării acestui deziderat, adică a unei abordări eficiente a comportamentelor antisociale și dezvoltarea conduitelor pro-sociale este necesară o cunoaștere mai bună aspectelor psihologice specifice acestora, dezvoltarea unor competențe de analiză și explicare a corelatelor psihologice generate de mediul social și judiciar, de prevenție a situațiilor de risc și vulnerabilitate și chiar în anumite situații de conturare a unor măsuri de intervenție. Cursul va contribui la o conturare a rolului psihologului în sistemul judiciar, în cadrul echipelor interdisciplinare și va realiza parteneriate constructive în mediul universitar între Departamentul de Psihologie și cel de Drept și în afara mediului universitar cu instituțiile de profil (Inspectoratul de Poliție al Județului Timiș, Tribunal, Penitenciarul Timișoara, Centrul re-educare minori de la Buziaș).

Decan	Director departament	Director program
Prof. Univ. Dr. Alin Gavreliuc	Conf. Univ. Dr. Delia Vîrgă	Lector univ. Dr. Roxana Toma

Anexa 1. Planul de învățământ

Universitatea de Vest din Timișoara

Facultatea de Sociologie și Psihologie

Departamentul de Psihologie

Program postuniversitar de formare și dezvoltare profesională continuă: **Psihologie Judiciară**

Forma de învățământ: cu frecvență (IF)

Domeniul de licență pe care se fundamentează programul de studii: Psihologie

Calificarea universitară pe care se fundamentează programul de studii: *Psihologie*, cod **RNCIS:** L40802008010

Competențe:

Competențe profesionale

C1.2. Explicarea și interpretarea fenomenelor psihologice, utilizând adecvat concepte și teorii de bază din domeniu

C2.3. Elaborarea strategiei de cercetare prin identificarea și utilizarea adecvată a anumitor metode de cercetare, în funcție de specificul fenomenului studiat

C4.2 Explicarea modalităților de interpretare a rezultatelor unei examinări psihologice și intervenții psihologice specializate (psihoterapie, consiliere psihologică)

C4.5 Realizarea psihodiagnosticului persoanei, grupurilor, organizațiilor prin metode calitative și cantitative într-un demers relevant pentru serviciul solicitat

C5.2. Interpretarea situațiilor concrete de asistență psihologică (la nivelul individului/grupului/organizației)

Competențe transversale

CT1 Exercițierea sarcinilor profesionale conform principiilor deontologice specifice în exercițierea profesiei

CT2 Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice

PLANUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Valabil începând cu anul universitar 2016-2017

Nr. crt.	Numele disciplinei	Ore curs	Ore seminar	Credite	Forma de evaluare
1.	Psihologie judiciară – concepte și direcții de intervenție	20	10	3	Examen
2.	Analiza psihosocială: devianță, marginalizare, dependență și excludere.	20	10	3	Colocviu
3.	Psihologia infractorului și a victimei	20	10	3	Colocviu
4.	Delicvența juvenilă	20	10	3	Examen

5.	Aspecte psihologice ale mediului privativ de libertate	20	10	3	Examen
6.	Sănătate mentală și evaluare clinică în context judiciar	20	10	3	Examen
7.	Analiza comportamentului în context judiciar: comportamentul simulat	20	10	3	Colocviu
8.	Probațiune, reintegrare socială și supraveghere	20	10	3	Colocviu
9.	Consiliere, terapie și evaluare în context judiciar	20	10	3	Examen
10.	Proiectarea cercetării și interpretarea datelor în context judiciar	20	10	3	Examen
11.	Martorul si mărturia – perspectivă psihologică	20	10	3	Examen
12.	Potențialul delincvențial și psihopatologie	20	10	3	Examen
13.	Practica de specialitate I	-	30	3	Colocviu
14.	Practica de specialitate II	-	30	3	Colocviu
15.	Examen de certificare a competențelor asimilate de cursanți	-		3	
Total ore/credite		220	170	45	

Rector

Prof.univ.dr. Marilen Pirtea

Decan

Prof.univ.dr. Alin Gavreliuc

Director program

Lector univ. dr. Roxana Toma